

slått på tavlen; men man har grunn til å gå ut fra at den høitidelige åpning vil finne sted imorgen onsdag kl. 1.

Presidenten anholder om bemyndigelse til, etterat Stortinget er erklært åpnet og etterat trontalen og beretningen om rikets tilstand og bestyrelse er overlevert, å utbringe det sedvanlige ønske for Kongen og fedrelandet. Ingen har uttalt sig derimot, og presidenten anser bemyndigelsen for gitt.

Dernæst foreslår presidenten at presidenten bemyndiges til å opnevne en deputasjon på 7 medlemmer til å motta Kongen ved Stortingets åpning. Ingen har uttalt sig derimot, og presidenten anser bemyndigelsen for gitt. I henhold til denne bemyndigelse opnevner presidenten en deputasjon bestående av: hr. Anderssen-Rysst som formann og forøvrig de herrer Præsteng, Caroliussen, Hestmann, Ytterstand, Djupvik og Steiro.

Presidenten skal videre tillate sig å innhente Stortingets bemyndigelse for presidentskapet til etter almindelig praksis å utføre de forskjellige forretninger, som tilligger presidentskapet, og foreslår derfor:

Presidentskapet bemyndiges til å la opta og redigere debattene i Stortinget og dets avdelinger overenstemmende med den gitte instruks, samt til enhver tid å treffe de bestemmelser, som måtte påkrevnes i anledning av utgivelsen av «Stortingstidende», innstillinger og dokumenter. — Ingen har uttalt sig derimot, og presidenten betrakter forslaget som enstemmig bifalt.

Man gikk derpå over til

valg på medlemmer av valgkomiteen.

Presidenten: På representantenes plasser er omdelt liste over valgkomiteens medlemmer i 1926. Presidenten vil foreslå valgkomiteens medlemmer gjenvalgt med de forandringer som forandringene i Stortingets sammensetning betinger.

Den 37te plass står åpen etter hr. Darre-Jenssen. Presidenten vil foreslå varamannen hr. Kjeldsberg innvalgt i hr. Darre-Jenssens sted.

I hr. Berges sted var innvalgt i valgkomiteen hr. Wrangell, og presidenten foreslår, at hr. Wrangell trer istedenfor hr. Berge fremdeles.

Av komiteens medlemmer er hr. Skjulestad permittert på ubestemt tid på grunn av sykdom, og presidenten vil foreslå, at varamannen, hr. Haakon Thorvald Hansen, tar sete i valgkomiteen under hr. Skjulestads sykdom.

Videre var hr. Venger medlem av valgkomiteen, sålenge han satt i Stortinget. Under hans fravær fra Stortinget som medlem av regjeringen trådte hr. Bryn inn som varamann for ham. Presidenten vil foreslå, at hr. Venger gjeninntar sin plass som medlem av valgkomiteen.

Videre er hr. Høgset, som satt i valgkomiteen, permittert.

Mellbye: Jeg tillater mig å foreslå hr. Øen valgt i hans sted.

Efter at stemmesedlene var innlevert, uttalte

Presidenten: Listen over de valgte vil bli opslått på tavlen, når stemmene er optalt.

Møtet hevet kl. 12,15.

Møte den 12. januar kl. 1.

President: H a m b r o.

Mottatt av den dertil opnevnte deputasjon innfant Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget av regjeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestet Kongen opleste følgende trontale:

Hr. president, folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til sin ansvarsfulle gjerning. Det er vanskelige tider for vårt land, men jeg vil uttale det ønske og det håp, at det må lykkes Stortinget å løse sine mange og viktige opgaver til gagn for fedrelandet.

Forholdet til fremmede makter er fortsatt vennskapelig.

Finnlands president har i årets løp avlagt besøk i vårt land. I presidentens følge var bl. a. den finske utenriksminister og den finske landbruksminister.

To for verdensfreden meget betydningsfulle begivenheter har funnet sted i årets løp. Tyskland er optatt som medlem av Folkenes forbund, og Locarno-avtalene er trådt i kraft.

Norge har fornyet sin tilslutning til den faste domstol for Mellempolkeleg rettspleie for et ytterligere tidsrum av 10 år.

En kommisjon er blitt nedsatt for å avgi forslag om fastsettelse av nølaktige grenser for Norges sjøterritorium.

Sjøfartskonvensjonen med Finnland er trådt i kraft.

Med Siam er undertegnet en vennskaps-, handels- og sjøfartstraktat til avsløsning av den tidligere traktat av 1868.

Med Polen er undertegnet en handels- og sjøfartstraktat.

Efter den internasjonale sundhetskongressen i Paris i mai—juni 1926, hvor også Norge deltok, blev undertegnet en ny sundhetskongress, som bringer lettelser i den nuværende karanteneordning.

Meddelelse om i hvilken utstrekning kongressutkastene fra de hittil avholdte arbeidskongresser bør ratifiseres, vil senere bli tilstillet Stortinget.

Våre næringsveier har i det forløpne år virket under tildels ytterst vanskelige forhold. Dette har medført, at arbeidsløsheten viser en sterk økning. Fra forskjellige hold er kommet forslag til statsmyndighetene om støtte for å holde visse bedriftsgrener oppe, — forslag som vil bli nøie overveiet; men det sier sig selv at så vel finansielle som andre hensyn gjør det vanskelig å yde direkte støtte. Til avhjelp av arbeidsløsheten er på budgettforslaget for kommende termin opført 3 mill. kroner, hvorom proposisjon senere vil bli fremsatt.

Under den langvarige engelske kullstreik var de norske gruber på Svalbard av stor betydning for landets kullforsyning, og det lykkedes å utstrekke avskibningen langt utover høsten.

Jordbruket har hvad avlingens mengde og kvalitet angår, hatt et godt år, men de sterkt fallende priser for produktene har også for denne næring skapt store vanskeligheter.

Munn- og klovsyken som vårt land før har vært forskånet for, har dessverre i slutten av året optrådt på enkelte steder på Sør- og Østlandet. Der er truffet de strengeste foranstaltninger for å hindre sykdommens utbredelse, og man har det håp, at dette skal lykkes.

Den sterke kronestigning, som fortsatte i årets første måneder og bragte

vårt næringsliv så mange vanskeligheter gjorde det nødvendig å styrke Norges banks evne til å regulere bevegelsene i vår valuta, idet man i en altfor hurtig fortsatt kronestigning så en fare for bedriftslivet. Den hviletid, som derved oppnåddes, har utvilsomt gjort stor nytte, og det kan kun beklages at forholdene tross de anstrengelser som blev gjort, fremtvang en hurtigere kronestigning enn man da anså ønskelig. En nærmere redegjørelse vil senere bli forelagt Stortinget i forbindelse med forslag til ordning av mellemværendet med Norges bank.

I den utstrekning det har vært mulig har kommunene vært støttet i sine bestrebelser for å bringe orden i sin økonomi. Når man i et par tilfelle har vært nødt til å bringe administrasjonsloven i anvendelse har dette vært begrunnet i at vedkommende kommune ikke har villet følge de direktiver som kontrollmyndigheten har funnet det nødvendig å gi.

Ved oppstillingen av budgettforslaget for neste termin har man sett det som en hovedoppgave å bringe utgiftene ned. På grunn av inntektssvikten har det ikke vært mulig å foreslå direkte skatteløstelser. Derimot har man gått ut fra reduserte takster for jernbane, post og telegraf. Dette betyr regnskapsmessig en sterk reduksjon av inntektene, men det har ved utgiftsbesparelser lykkedes å opveie denne reduksjon for post- og telegrafvesenets vedkommende, mens jernbanenes driftsbudgett for neste termin tross sterke besparelser må opføres med underskudd. For øvrig er de enkelte budgetter bragt ned så langt som man ved budgettens behandling fant forsvarlig. Man har søkt mest mulig å holde anleggsbudgettene oppe uten anvendelse av lånemidler.

For å bringe de i de senere år sterkt økede utgifter til skolevesenet noget ned har man vært nødt til å fremsette forslag til endring av så vel by- som landskolelovene, forslag som tar sikte på å løse på bundne utgifter og derved lempe så vel på statens som på kommunenes utgifter. For kommende termin er budgettet opstilt på grunnlag av disse forslag, men besparelsene vil dog i kommende termin ikke kunne bli helt effektive.

For hær og marine er budgettet opgjort med den størst mulige sparsomhet

for øie. De militære øvelser er foreslått avholdt omtrent som i 1926. Man er oppmerksom på den risiko som det vilde medføre å avholde militære øvelser i distrikter som måtte være smittet av munn- og klovsyke. Man håper imidlertid, at sykdommen vil være overvunnet til den tid, da innkallelsen til våbenøvelsene finner sted. Skulde dette ikke være tilfelle, vil der i betimelig tid bli fremsatt forslag for Stortinget om innstilling av øvelsene i den utstrekning det ansees påkrevet.

I tillit til at den nedadgående pristen- dens vil fortsette, har regjeringen i sitt budgettforelegg på en samlet beregnet lønnsuttelling av ca. 192 mill. kroner ment å kunne regne med en reduksjon på ca. 12,5 mill. Saken er under bearbeidelse i den departementale lønnskomité og proposisjon vil senere bli fremsatt for Stortinget. Man vil ved denne saks behandling gå frem så hensynsfullt og lempelig overfor statens tjenestemenn som disse med rette har krav på.

Det for terminen 1925—26 beregnede underskudd — henved 10 mill. kroner — er opført til utgift på kommende budgett.

Efter Stortingets beslutning blev der den 18. oktober 1926 avholdt folkeavstemning om brennevinsforbudet. Resultatet blev en overvekt av 108 053 stemmer mot forbud. I henhold til dette resultat vil der bli fremsatt kongelig proposisjon til lov om brennevinsforbudets ophevelse, og man har ved budgettets oppstilling gått ut fra, at dette forslag i det vesentlige får Stortingets tilslutning.

Der vil bli fremlagt for Stortinget forslag om den økonomiske ordning til gjennomførelse av lov om landets kornforsyning som forutsettes å tre i kraft fra 1. juli 1927.

Videre vil der bli fremsatt forslag om endring i jaktlovgivningen og om endring i loven om laks- og sjøørretfiskeriene.

For i nogen grad å kunne lette de vanskeligst stilte låntagere i småbruk- og boligbanken vil der bli fremsatt forslag om å anvende rentene av de til boligsaken bevilgede lotterimidler til delvis rentellettelse — foruten for statstjenestemennenes boligbygging — også for de vanskeligst stilte låntagere i småbruk- og boligbanken.

Videre vil der fremkomme forslag om å åpne nevnte bank adgang til å foreta utlån til en nærmere bestemt krets av de såkalte ikke-fortrinsberettigede lånsøkere.

Der vil bli fremsatt forslag for Stortinget om forandring i straffeloven. Proposisjonen slutter sig i det vesentlige til den i 1925 avgitte innstilling fra straffelovkommisjonen og går bl. a. ut på skjerpede straffer for sedelighetsforbrytelser og for forbrytelser begått i drukkenskap.

Der vil bli fremsatt forslag for Stortinget til ny lov om tollvesenet.

Tjenestemannsloven har vært gjenstand for inngående drøftelser, og der vil bli forelagt Stortinget en utredning i saken.

Arbeidet med den nye forsvarsordning er så langt fremskredet, at en ny proposisjon om saken kan ventes fremlagt for Stortinget i år.

Jeg ber Gud velsigne Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 76de Storting åpnet.

Gitt på Oslo slott den 11. januar 1927.

Haakon.

Ivar Lykke.

N. F. Leganger.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplest av statsråd Robertson, mottok

Presidenten på Stortingets vegne for- annevnte dokumenter og uttalte:

Herre Konge, Deres kongelige Høihet!

Stortinget står idag på terskelen til den siste sesjon av en 3-årsperiode, som har bragt landet og staten vanskeligere økonomiske forhold, enn vårt slektledd har kjent. Kun ufullstendig og ikke efter sine ønskemål, har statsmaktene kunnet lette tidenes trykk for landets borgere. Store krav vil også dette år stilles til storting og regjering, til arbeidsytelsen, til viljen til samarbeide for landets beste, til evnen til å resignere og ofre hver av sine ønsker og interesser. Det er vårt håp, at Stortinget i denne tid må få kraft til å gjøre sin gjerning på en måte, som svarer til samfundets krav, og som vil befeste tilliten til, at nasjonalforsamlingen, utgått fra

1927. 13. januar — Forandr. i Stortingets forretningsorden — § 1.

alle landets deler og alle folkets lag, er det samlende uttrykk for nasjonens byggende vilje og kraft, dens evne til å dra omsorg for og fremme alle samfundsklassers velferd, til å opprettholde aktelsen for gjeldende grunnlov og lov og til å verne om de nasjonale interesser.

I tillit til, at dette tversover partiskrunker og meningsforskjell er alle representanters ønske, og i fortrøstning om, at den sterke og gode vilje vil strekke til der, hvor evne og innsikt kun ufullkomment måtte dekke tidens krav, slik at det vil lykkes å løse de mange vanskelige oppgaver, således at der skapes lettere og lysere kår for dem, som følger etter oss, samles Stortinget i det gamle ønske:

Gud bevare Kongen og fedrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer.

Hans Majestet Kongen og Hans kongelige Høihet Kronprinsen med følge forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputasjon, som hadde fungert ved mottagelsen.

Presidenten: Presidenten foreslår nu, at Hans Majestet Kongens tale og beretningen om rikets tilstand utlegges for å behandles i et senere møte.

Votering:

Presidentens forslag bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 1,45.

Møte den 13. januar kl. 10 form.

President: H a m b r o.

Dagsorden:

1. Innstilling fra reglementskomiteen angående forandringer i Stortingets forretningsorden (innst. S. nr. 1).
2. Referat.

Presidenten: Representantene Tønder, Jakobsen og Berg, som ikke var tilstede ved Stortingets sammentreden, og den innkalte varamann for Troms fylke, fisker Mical Schelderup Pedersen Laberg, har tatt sete.

Statsråd Konow overbragte 12 kongelige proposisjoner (se under referat 14. januar).

Valget på valgkomiteens medlemmer har hatt følgende utfall. Valgt er d'herre Alvestad, Ameln, Wrangell, Borch, Eiesland, Hambro, Lorents Hansen, Heggelund, Hornsrud, Indrehus, Jahren, Kaldager, Larssen, Løvenskiold, Madsen, Mellbye, Myklebust, Nygaardsvold, Økkenhaug, Præsteng, Steinnes, Sæter, Tvedt, Tønder, Vassbotn, Wolden med 135 stemmer, d'herre Aarstad, Aas, Bergersen, Caroliussen, Huus, Krogh med 134 stemmer, Moseid med 133 stemmer, Kjeldsberg med 117 stemmer, Øen med 114 stemmer, Thv. Hansen med 102 stemmer og Venger med 91 stemmer. Dernæst hadde: Bryn 45 stemmer, Skjulestad 20, Høgset 11, Mowinckel og Thune hver 3 stemmer samt Løge, Thorvik, Hjelmtveit og L. P. Nerheim hver 1 stemme.

Man gikk derefter over til behandling av den på dagens kart opførte

Sak nr. 1.

Innstilling fra reglementskomiteen angående forandringer i Stortingets forretningsorden (innst. S. nr. 1).

Presidenten: Presidenten skulde anta at innstillingen ikke egentlig egner sig til å undergis nogen almindelig debatt, da de forskjellige forandringer i de forskjellige paragrafer rører ved helt forskjellige prinsippsspørsmål, og vil, hvis ingen innvending fremkommer, gå over til å referere innstillingen paragrafvis. — Ingen innvending er fremkommet, og det vil da bli gått frem på den måte.

Komiteen hadde innstillet til Stortinget å fatte sådan

beslutning:

I

til forandring i Stortingets forretningsorden:

§ 1, første ledd.

Så snart fullmaktene er avlevert til en midlertidig forrettende president, velges også under hensyntagen til partienes forholdsmessige representasjon på hvert